
AITA PEDRO ARRUPE

1907, azaroak, zemendiak 7. Pedro Arrupe Gondra Bilbo'n jaio zan. Aita Martzelino eta ama Dolores... Aita arkitekto-etxegille, eta "La Gaceta del Norte" egunkariaren sortzaileen artekoa zan.

1916. Eskolapioetan ikasketak asten ditu, eta Bilbo'ko jesulagunen Kostka Billeran izena emoten dau.

1922. Balladolid'era osagille ikastera doa, eta gero Madril'era aldatzen da, San Karlos ikastetxe nagusian jarraitzeko.

Sebero Otxoa, Nobel sariak, Arruperen ikas-lagun izan zanak, diño: "Pedro Arrupe ikasle guztien artean beti lenengo izaten zan".

1927. Ogei urte ebazala, Loiolan Jesusen Lagundian sartzen da, eta Oña'n (Burgos) bere ikasketak jarraitzen ditu.

1932. Jesusen Lagundia Espainia'tik aldendua izan zanean, Arrupe Belgika'ko Marneffe'ra teologia ikastera joan bearrean aurkitzen da.

1936. Valkenburg'en (Holanda) Meza Barria emoten dau.

1937. Estatu Batuetako Cleveland'en (Ohio) teologia ikasketak amaitzen ditu.

1938. Japonia'ra doa eta Yamagutxi'n parroki lanean asten da.

1945, dagonillak, 6. Hiroshima'ko atomik-lerketak arrapatzen dau, eta osagille danez zaurituai laguntzen deutse.

1965. Erroman Aita Pedro Arrupe Jesusen Lagundi osoko Buruzagi aukeratua izan da.

1977. Aita Arrupe'k Jesusen Lagundian 50 urte bete ditu. Mundu zabalean 28.000 jesulagun dira.

1980. Aita Arrupe'k Lagundiko buruzagitza itxi gura dau, baina Bigarren Joan Paulo Aita Santuak ori ez dau onartzen.

1991. Filipinas'tik etorrela garunetako tronbosis gatzak jota elbarrituta geratzen da. Aita Santuak Paulo Dezza Jesusen Lagundiko ordezkari izendatzen dau.

1983. Jesusen Lagundiko Billera Orokorrak Peter-Hans Kolvenbach (holandarra) Arrupe'ren ordezkari Lagundiko Buruzagi aukeratzen dau.

1991, otsaillak, zezeillak, 5. Aita Pedro Arrupe Erroma'n ilten da.

ZERGATIK SARTU ZAN ARRUPE JESUS'EN LAGUNDI'AN?

Berak esango deusku:

Lourdes'era joan nintzanean, an Ama Birjiñaren oiñetan, Jaungoikoa geisoen eta oiñazetan dagozanen ondoan ain garbi ikusi neban, ezin besterik egiñik, Jesus'en Lagundi'an izena emoteko asmo sendo bat artu neban... Gorputzen osagille izatea gauza ederra da, baiña arimak garbitzea eta zaintzea ohea zala, ikusi neban.

Loiola'ko ate anditik sartu nintzanean, neure etxe-koai agur egitean, biotz-ikara ikaragarria nabaitu neban, baiña gure bizitzako une larrietan Jaungoikoak laguntzen dau...

ATOMIKA LERGAILLUA

Zelan izan zan Arrupe beraren agotik entzun daigun.

Hiroshima'k orduan 400.000 bizilagun zituan, eta ango etxerik geienak egurrezkoak ziran... 1945, dagonillak, 6. Goizeko zortziretan "sirena" soiñua entzun zan. Egazkin bakar bat zeru goi-goitik igaro zan... Zortzirak eta laurenetan magnesio antzeko argi bizi-bizi batek argi egin eban.

Gure etxea Hiroshima ondoan, menditxo baten ostean, egoan. An bizi nintzan 30 japoniar jesulagun gazteekin... Ni etxe barruan nengoan, ata argi bizi arikustean, leiorea joan nintzan. Ur-jausien antzeko zaratata gor-lodi bat entzun neban. Gure etxea oiñarrietatik askatua izan balitz lez, ikaraka asi zan. Danok lurerra jausi ginan. Eskuak buru gainera eroan genduan, eta gure ganera beira (kristel), egun eta orma zatiaak jausten asi ziran.

Lur-ikara amaitu zanean, zutundurik batak beseteari, ea zauriturik egoan, begira asi gintzazan. Zorionez danok ondo aurkitzen ginan. Bereala guztiok menditxo ganera igon genduan, eta Hiroshima uria ez genduan ezagutu. Dana ondatuta egoan. Lergailluaren bero ikaragarriaz etxe guztiak sutan egozan.

Zer jazo zan írratiz geroago jakin genduan: 570 metro Hiroshima ganean atomika lergaillua lertu zan... Arratsaldeko laurak aldera lergailluaren beroak añaioak metatu, eta euri zaparradak sugarretan egoan etxeak amatau ebazan.

Illak, zaurituak, erreak millaka ziran, eta gu gure legiñez, laguntzen asi giñan... Ondamendirik íkara-garriena, berbaz ezin esan alakoa, izan zan.

PEDRO ARRUPE'REN ERIOTZA

Azkenengo 8 urteotan Aita Arrupe elbarrituta ezin berba egínik egon da, baiña eriotzari buruz zer jago eukan aurretik erakutsi euskun.

—Zuk, Aita Arrupe, ez al deusazu bildurrik eriotzari?

—Ez, ezertxo be ez. Zer da eriotza? Bide aldapatsu baten amaiera, bizi latz baten azkena, beste bizi barri bat asteko.

Zer da eriotza? Bizitza onetan ízerdiz erein dogun ziazaren frutua, pozez beterik, eskuratzea. Onegatik íñot, ez deusat bildurrik eriotzeari.

—Aita Arrupe, ez ete da orí geiegi esatea?

—Ez dot uste. Nik txikitan eleizan entzundako hitzaldiak, bai, eriotzea bildurgarri ipintzen eben, baiña orain kristiñauok badakigu beste bizitzan Jaungoiko errukitsu bat aurkituko dogula, eta gure lengo bizitzako okerkeriak, andiak izanda be, damutzen bagara, Jaungoikoa aita ona dala guretzat.

—Baiña ala ízanda be, bizitza amaitzea illuna da.

—Bai, baiña ni fededuna naz, eta niretzat eriotzea ez da bizitza amaitzea, beste bizitza obe bat astea baino. Bizitza zorionsu orrek, mundu onetako bizitza zeruan osotu, obetu eta betiko egíngo dauala, sínisten dot ník.

—Orduan jendeak zergatik deutso alako bildurra eriotzeari?

—Jaungoikoa nor dan, eta zelako erruki andikoa dan, ezagutzen ez daualako. Baita, baleiteke, bizitza onetako gauzak geiegi maitatuz, bizitza urteak, alperrik emon dabezalako.

—Bai, baina, dana-dala, eriotza bizitza onetako arazo eta atsegin guztien amaiera dala, ezin da ukatu.

—Bai, ala da, gorputzeko begiz begiratu ezker: baina fedez begiratu ezker eriotzak ez dau barruko bakerik kentzen, pozez bete baino; Jaungoiko gure Aitarekin, Jesus gure Anaiarekin, eta il díran gure etxeko maiteekin, bizitzeko itxaropenarekin, bat egíngo gaitualako.

ARRUPE'RI BURUZ ERETXI EZBARDINAK

Gítxi batzu entzun deutset esaten: "euskaldun batek —Loiolako Íñigok— sortu ehan Jesusen Lagundía, eta beste euskaldun batek —Arrupek— ondatu dau".

Baina asko be geiago dira —ia geienak— alderatziz díñoenak: "Loiolako Íñigok sortu eban Jesusen Lagundia, eta Pedro Arrupek barriz sortu dau".

Berba gítxitan esateko: Batikanoko Kontzília Eleíza osoarentzat izan zana, ori ízan da Aita Arrupe Jesusen Lagundiarentzat.

ZEINTZUK ZIRAN ARRUPE'REN ONOIMEN-BIRTUTERIK ANDIENAK?

Zalantza barik: baikortasuna (optimismo) eta Jaungoikoagan itxaropena. Arrupe'k doain bi oneik ondo lotuta eukazan: baikorra zan Jaungoikoaren laguntzan uste oso-oso jarrita eukalako, eta Arrupe'ren berezko baikortasunak, Jaungoikoarengana indar biziz eroaten eban.

Goian bego.

GOIKOETXEA'tar ÍÑAKI. S.J.